

Aan de Minister van Economische Zaken

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

Datum
22 oktober 2024

Kenmerk
DGBI-O / 89302409

RT 0000085798

Bijlage(n)
1. Kamerbrief

nota

Nota Kamerbrief beleidsreactie op evaluaties van het
durfkapitaalinstrumentarium van EZ

Parafenroute

Aanleiding

Uw Kamerbrief waarin u namens het kabinet een beleidsreactie geeft op de recent afgeronde evaluaties van uw verschillende durfkapitaalinstrumenten.

Geadviseerd besluit

U kunt de bijgaande brief ondertekenen.

Kernpunten

In uw Kamerbrief:

- Informeert u de Kamer dat u de evaluaties van diverse durfkapitaalinstrumenten, zoals Vroegefasefinanciering (VFF), SEED-regeling en Innovatiekrediet (IK), heeft beoordeeld in combinatie met de meta-evaluatie van het durfkapitaalinstrumentarium en het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) bedrijfsfinanciering.
- Onderschrijft u de goede werking van uw durfkapitaalinstrumentarium en de conclusie dat het effectief bijdraagt aan het oplossen van knelpunten in de financieringsmarkt.
- Kondigt u aan dat de VFF, SEED-regeling, IK en Thematische Technologie Transfer (TTT) met vijf jaar worden verlengd en bij aangetoonde noodzaak aan inflatie worden geïndexeerd om de financiering van innovatieve bedrijven te bevorderen.
- Gaat u in op het besluit de Groeifaciliteit (GF) per 1 januari 2025 te beëindigen, omdat het IBO Bedrijfsfinanciering heeft aangetoond dat de vraag naar garanties is afgenomen door de ontwikkeling van alternatieve financieringsbronnen. Dit wordt mede aangekondigd in de kabinetsreactie op het IBO Bedrijfsfinanciering, die naar verwachting voor 12 december naar de Kamer wordt verstuurd.
- Geeft u een reactie op de aanbevelingen die worden gedaan per evaluatie en beschrijft u de acties die daaruit voortvloeien (zie Toelichting)
- Zegt u toe dat u uiterlijk Q1 2026 de Kamer zal informeren over de ontwikkelingen op de durfkapitaalmarkt, waarbij u de implementatie van aanbevelingen en de ontwikkelingen in het instrumentarium meeneemt.

Ontvangen BBR

Toelichting

Kamerbrief (d.d. 13 juni)

- De bijgevoegde brief bouwt voort op eerdere communicatie van afgelopen juni over de integratie van thematische onderdelen van het Toekomstfonds (Kamerstuk 36410-XIII, nr. 97).
- Eerdere individuele evaluaties van deze regelingen zijn in deze Kamerbrief beleidsarm aan de Kamer aangeboden, met de toezegging om hier na afronding van het IBO bedrijfsfinanciering en de meta-evaluatie integraal op terug te komen.

Belangrijke conclusies evaluaties in willekeurige volgorde

- De meta-evaluatie bevestigt dat het durfkapitaalinstrumentarium bijdraagt aan het oplossen van financieringsknelpunten en dat de individuele instrumenten doeltreffend zijn in het behalen van beleidsdoelen.
- Het instrumentarium is effectief en goed samenhangend, maar er is ruimte voor verbetering in de toegang tot het brede mkb, de samenwerking tussen publieke en private partijen, en het aanpakken van bestaande knelpunten zoals de financiering van grote tickets voor 'first of a kind plants' en scale-ups.
- De durfkapitaalmarkt heeft zich sterk ontwikkeld, met een toename in professionaliteit en transacties, maar er blijft een tekort aan kapitaal voor latere groeifasen.
- Nederland vertoont een relatieve zwakte op het gebied van valorisatie in vergelijking met concurrerende economieën.
- Blijvende overheidsinterventie is noodzakelijk om marktfalen tegen te gaan, vooral in de vroege fase van financiering van startups.
- De doelmatigheid van het durfkapitaalinstrumentarium als geheel is moeilijk volledig te beoordelen is, aangezien de individuele beleidstheorieën van de instrumenten in gezamenlijkheid lastig te aggregeren zijn naar een meetbaar overkoepelend doel; de instrumenten worden als kostenefficiënt beschouwd, met behoefte aan betere samenwerking en het vaststellen van concrete doelen.
- Aanbevelingen uit de evaluaties omvatten daarom verbetering van de risicokapitaalmarkt door betere samenwerking tussen uitvoerders en het definiëren van duidelijke doelen, advies om praktische knelpunten in de financiering van 'first-of-a-kind plants' te verhelpen en grotere investeringen voor scale-ups, en het verbeteren van het aanbod door relevante partijen te ondersteunen met kennis en middelen en een gezamenlijke visie voor Europese samenwerking te ontwikkelen.

Acties

- De regelingen worden tot 1 januari 2030 worden verlengd en, waar de evaluaties de noodzaak hiertoe aantoonde, ook aan inflatie geïndexeerd.
- Er wordt gewerkt aan het bevorderen van samenwerking tussen de uitvoerders van de regelingen, zoals RVO, NWO, Invest-NL en de ROM's.
- Praktische knelpunten in de financiering van 'first-of-a-kind plants' en grotere investeringen voor scale-ups worden aangepakt door in de begroting 2025 extra middelen voor Invest-NL te mobiliseren en het recent gestarte onderzoek naar fiscale maatregelen voor het brede mkb dat naar verwachting januari 2025 wordt afgerond.
- Het aanbod wordt verbeterd door relevante partijen te ondersteunen met kennis en middelen, en er wordt een gezamenlijke visie voor Europese samenwerking ontwikkeld.
- Er wordt ingezet op het bevorderen van samenwerking tussen publieke en private partijen om de toegang tot risicokapitaal voor het brede mkb te verbeteren.
- De resultaten van deze maatregelen worden de komende jaren intern gemonitord en waar nodig bijgestuurd om de effectiviteit van het durfkapitaalinstrumentarium te waarborgen.
- Er wordt aandacht besteed aan het vaststellen van expliciete systeemdoelen om de doelmatigheid van het instrumentarium beter te kunnen beoordelen.
- Uiterlijk Q1 2026 zal het kabinet de Kamer informeren over de voortgang van de aanbevelingen en ontwikkelingen op de durfkapitaalmarkt. Dit biedt de voldoende tijd om gedurende 2025 de maatregelen door te voeren en de effecten te monitoren.

Beëindiging van de Groeifaciliteit (GF)

- Zoals genoemd kondigt u aan dat de GF per 1 januari 2025 zal worden beëindigd.
- Deze beslissing is genomen op basis van de bevindingen van het IBO Bedrijfsfinanciering, waaruit is gebleken dat het marktfalen waar de GF op ziet minder evident is.
- Hoewel de evaluatie van de GF overwegend positief is, worden in de evaluatie belangrijke punten genoemd die belangrijk zijn voor het voortzetten van een regeling, zoals de kostendekkendheid, effectiviteit en gebruik.
- De GF was oorspronkelijk opgezet om ondernemers en investeerders toegang te bieden tot financiering, maar de veranderende marktomstandigheden vereisen een gericht beleid dat beter aansluit op de actuele behoeften van het bedrijfsleven.
- Zo kan door de sluiting van de GF kunnen middelen en aandacht worden gericht op andere instrumenten, zoals BMKB, ROMs, Invest-NL en Invest International, die een grotere impact hebben op de ondersteuning van startups en scale-ups.